

สรุปหัวข้อข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญ ประจำวันที่ 29 พฤศจิกายน 2566

เรื่อง	สื่อ
1. รัฐบาลจ่าย780ล้านชะลอข่าวนาปี66/67'ชดเชยดอกเบี้ย4%'ผู้ค้าสต็อกของ	กรุงเทพธุรกิจ
2. ภาพข่าว: เสริมแกร่ง	ข่าวสด
3. เกษตรฯจับมือกลาโหมชู4ภารกิจ	มติชน
4. 'ธรรมนัส'ยื่นสร้างอ่างฯคลองลำภูใหญ่เพิ่มน้ำที่พังงา	แนวหน้า
5. คอลัมน์: จับประเด็น: หนุนส่งออกโค-ผลไม้ไทยไปจีน	ไทยโพสต์
6. รองปลัดฯดูงานด้านสัตว์ปีกสหรัฐฯ	แนวหน้า
7. กรมส่งเสริมฯลุยภารกิจตลาดนำนวัตกรรมเสริมรายได้	แนวหน้า
8. เร่งเพาะพันธุ์ 'ปลาภูเขา' ปล่อยคินแม่น้ำตากใบ	เดลินิวส์
9. คอลัมน์: Photo & Story: Kick Off ข่าวนาไร่ละพันทุ่งมงบรวม5.4หมื่นล้าน...	กรุงเทพธุรกิจ
10. คอลัมน์: เกษตรวันนี้	เดลินิวส์
11. ข่าวนา4.68ล้านครัวเรือนเฮ! "ภูมิธรรม" กดปุ่มโอนเงินไร่ละพัน	ผู้จัดการรายวัน 360 องศา
12. สก๊อปพิเศษ: เกษตรกรต้นแบบ Smart Farmer เกษตรอัจฉริยะ พลิกโฉมเกษตร...	สยามรัฐ

*****

รัฐบาลจ่าย 780 ล้าน ชะลอข้าวนาปี 66/67
ชดเชยดอกเบี้ย 4% ผู้ค้าสต็อกของ
> 10

รัฐบาลจ่าย 780 ล้าน ชะลอข้าวนาปี 66/67 'ชดเชยดอกเบี้ย 4%' ผู้ค้าสต็อกของ

ย้ำไปโรงสี ต้องมีข้าวในสต็อกจริง

กรุงเทพธุรกิจ ● กรม.เคาะ 780 ล้าน ชดเชยดอกเบี้ยผู้ค้าให้เก็บข้าวไว้ในสต็อกหวังชะลอสินค้าเข้าสู่ตลาดช่วงผลผลิตออกตามฤดูกาลนาปี 2566/67 ป้องกันข้าวราคาตกต่ำ ขณะมาตรการช่วยชาวนาไร่ละ 1,000 บาทโอนแล้ววันนี้ (28 พ.ย. 66)

ประเทศไทยมีชาวนาประมาณ 18 ล้านคนคิดเป็นสัดส่วนประชากร 25% ของทั้งหมด ดังนั้นการดูแลชาวนาให้มีรายได้ที่มั่นคงและเพียงพอเป็นสิ่งจำเป็น ล่าสุดที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) (28 พ.ย. 2566) มีมติให้ความเห็นชอบโครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อกปีการผลิต 66/67 (โครงการฯ) และอนุมัติกรอบวงเงินจำนวน 780 ล้านบาท ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ ตามมติคณะกรรมการนโยบายและ

บริหารข้าวแห่งชาติ (นบช.) เมื่อวันที่ 23 พ.ย. 2566

นายชัย วัชรรงค์ โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเปิดเผยว่า ข้าวจะออก

โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ปีการผลิต 2566/2567

กรอบวงเงินจำนวน
780 ล้านบาท

ผู้ประกอบการค้าข้าว
เก็บสต็อก
ในรูปข้าวเปลือกและ
ข้าวสาร

4 ส่วน

ระยะเวลา 2-6 เดือน

ค่าชดเชยดอกเบี้ย

- ข้าวหอมมะลิและข้าวเหนียว ภาคตะวันออกเชิงเหนือ 440 ล้านบาท (ปริมาณ 2 ล้านตัน x 11,000 (ราคาต่อ 1 ตัน) x 4% x 6 เดือน)
- ข้าวเจ้า 340 ล้านบาท (ปริมาณ 2 ล้านตัน x 8,500 (ราคาต่อ 1 ตัน) x 4% x 6 เดือน)

แหล่งเงิน

- กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร (หากไม่พอให้กรมการค้าภายในเสนอขอจัดสรรงบฯ)

วิธีการ
รัฐบาลจะชดเชยดอกเบี้ย
ให้กับ
ผู้ประกอบการค้าข้าว
อัตรา 4% ต่อปี

ที่มา: บคิ.กรม. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กราฟ: กรุงเทพธุรกิจ 29/11/2566

**โครงการ
สนับสนุนการบริหารจัดการ และ
พัฒนาคุณภาพ
ผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าว
ปีการผลิต 2566/2567**

มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร
ผู้ปลูกข้าว
ปีการผลิต 2566/67

จ่ายเงินแก่ชาวนา
ไร่ละ 1,000 บาท
(สูงสุดไม่เกิน 20 ไร่ /20,000 บาท)

วงเงินทั้งสิ้น 54,336 ล้านบาท

เป้าหมาย
เป็นเกษตรกร 4.68 ล้านครัวเรือน

ทยอย
โอนเงินเข้าบัญชี
28 พ.ย. - 2 ธ.ค. 2566
จำนวน 5 รอบ

ผู้ตลาดพร้อมกันในช่วงต้นฤดู ส่งผลให้โรงสีและตลาดกลางมีความจำเป็นต้องเร่งจำหน่ายผลผลิตออกสู่ตลาด ดังนั้นโครงการฯ จะเป็นการช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการให้มีสภาพคล่องในการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร โดยการเก็บรักษาสต็อกไว้และชดเชยค่าเสียโอกาสในการเก็บรักษาข้าวที่จะส่งผลให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายข้าวได้ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม

ชดเชยดอกเบี้ยให้ชะลอสต็อก60-180วัน

โดยผู้ประกอบการค้าข้าวที่เข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งจะเก็บสต็อกในรูปแบบเปลือกและข้าวสาร โดยมีเป้าหมายเป็นข้าวเปลือกและข้าวสาร 4 ล้านตัน ในระยะเวลา 2-6 เดือนและรัฐบาลจะชดเชยดอกเบี้ยให้กับผู้ประกอบการค้าข้าวที่เข้าร่วมโครงการฯ ผ่านธนาคารพาณิชย์หรือธนาคารของรัฐที่ผู้ประกอบการค้าข้าวเป็นลูกค้าอยู่ตามมูลค่าข้าวเปลือกที่ผู้เข้าร่วมโครงการฯ เก็บสต็อกไว้ในอัตรา 4% ต่อปี และตามระยะที่เก็บสต็อกไว้ 60-180 วัน นับตั้งแต่วันที่รับซื้อ

ทั้งนี้ ผู้ประกอบการค้าข้าวที่เข้าร่วมโครงการฯ จะต้องนำเงินกู้ในรูปแบบตัวสัญญาใช้เงิน (ยกเว้น ธ.ก.ส. เป็นสัญญาเงินกู้) จากธนาคารไปดำเนินการรับซื้อข้าวเปลือกและข้าวสารจากเกษตรกรโดยตรงและทางอ้อม, การเก็บสต็อกข้าวและข้าวเปลือกที่รับซื้อจากเกษตรกรในรูปแบบข้าวเปลือกหรือสีแปรสภาพเป็นข้าวสารตามปริมาณและมูลค่าที่ได้รับจัดสรร และการยื่นขอชดเชยดอกเบี้ย เมื่อตัวสัญญาใช้เงินหรือสัญญากู้ยืมเงินครบกำหนดชำระให้ธนาคารพาณิชย์หรือธนาคารของรัฐรับรองการกู้เงินและดอกเบี้ยที่จะได้รับการชดเชย โดยผู้เข้าร่วม

โครงการฯ นำหลักฐานดังกล่าวยื่นการขอรับชดเชยดอกเบี้ยต่อคณะกรรมการจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป

ย้ำต้องโปร่งใสต้องมีข้าวในสต็อกจริง

“การที่ผู้ประกอบการค้าข้าวมีสภาพคล่องเพียงพอที่จะรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร โดยไม่เร่งระบายผลผลิตออกสู่ตลาดจะสามารถดึงปริมาณข้าวส่วนเกินออกจากระบบตลาดได้เป็นการดูแลสถานการณ์ราคานอกเหนือจากมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรด้านอื่นๆ”

อย่างไรก็ตามเพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่าง ถูกต้องและโปร่งใส เห็นควรให้ความสำคัญในการควบคุม กำกับ ดูแล และดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการตรวจสอบเก็บสต็อกข้าวของผู้ประกอบการค้าข้าว

นายชัย กล่าวอีกว่า ครม.ยังได้มีมติเมื่อวันที่ 21 พ.ย. 2566 ถึงการจัดทำมาตรการ/โครงการเพื่อสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและภาคเกษตรในลักษณะการสนับสนุนการเพิ่มระดับผลิตภาพ (Productivity) ของภาคการเกษตร การพัฒนาภาคเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานหรือเป็นการยกระดับกระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถสร้างรายได้ของตนเองได้อย่างเพียงพอในระยะยาว และดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและมีความยั่งยืนต่อไป

ร.อ.ธรรมนัส พรหมเผ่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กล่าวว่า มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวปีการผลิต 2566/67 จ่ายเงินแก่ชาวนาไร่ละ 1,000 บาทได้เริ่ม Kick Off จ่ายเงินโครงการสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเกษตรกร

ผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 14 พ.ย. 2566 ในอัตราไร่ละ 1,000 บาท สูงสุดไม่เกิน 20 ไร่ หรือ 20,000 บาท วงเงินทั้งสิ้น 54,336 ล้านบาท

ชาวนา4.68ครัวเรือนได้ไร่ละพัน

เป้าหมายเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวกับกรมส่งเสริมการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปีการผลิต 2566/67 ได้รับประโยชน์กว่า 4.68 ล้านครัวเรือน โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ดำเนินการทยอยโอนเงินเข้าบัญชีเกษตรกรโดยตรงตั้งแต่วันที่ 28 พ.ย.-2 ธ.ค. 2566 จำนวน 5 รอบ แบ่งเป็นรายภูมิภาค

นอกจากนี้ ได้ดำเนินมาตรการคู่ขนานในการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือกและเสริมสภาพคล่องชาวนาผ่านสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปีปีการผลิต 2566/67 และสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2566/67 อีกด้วย

ข่าวสด

Khao Sod
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,100

Section: First Section/คอลัมน์/การเมือง

วันที่: พุธ 29 พฤศจิกายน 2566

ปีที่: 33

ฉบับที่: 12054

Col.Inch: 9.66

Ad Value: 10,626

ภาพข่าว: เสริมแกร่ง

หน้า: 7(ขวา)

PRValue (x3): 31,878

คลิป: ชาว-ดำ

เสริมแกร่ง - ร.อ.ธรรมนัส พรหมเผ่า รมว.เกษตรฯ นายสุทิน คลังแสง รมว.กลาโหม ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือยกระดับการพัฒนาภาคการเกษตรระหว่าง 2 กระทรวง มีนายภูมิธรรม เวชยชัย รองนายกฯ และรมว.พาณิชย์ เป็นประธานสักขีพยาน ที่ทำเนียบ

เกษตรฯจับมือกลาโหมชู4ภารกิจ

เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน ที่ทำเนียบรัฐบาล ร.อ.ธรรมนัส พรหมเผ่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยภายหลังเป็นประธานลงนามในพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง การยกระดับการพัฒนาภาคการเกษตร ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับกระทรวงกลาโหม โดยนายสุทิน คลังแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ร่วมเป็นประธาน ว่า จะร่วมกันดำเนินงานตามภารกิจ ช่วยเหลือ ป้องกัน สร้างสรรค์ พัฒนา ขอบเขตความร่วมมือ ดังนี้ 1.การรับซื้อผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การตั้งจุดจำหน่าย และการกระจายสินค้าล้นตลาด 2.การป้องกันการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตร ผิดกฎหมายตามแนวชายแดน (ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง) โดยกระทรวงกลาโหม

ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนในการตรวจสินค้าเกษตรที่ผิดกฎหมายร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตรฯ 3.การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการดำเนินการพัฒนาช่วยเหลือเกษตรกรและประชาชน การดำเนินการป้องกัน ช่วยเหลือฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมแก่เกษตรกรที่ได้รับ ความเดือดร้อน และ 4.การเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการ งานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร รวมทั้งการพัฒนาผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และการพัฒนาพื้นที่การเกษตร ศูนย์การเรียนรู้ การฝึกอบรม การดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพกำลังพลของกระทรวงกลาโหม เกษตรกร และประชาชนทั่วไป เพื่อยกระดับการพัฒนาภาคการเกษตร

'ธรรมนัส' ยันสร้างอ่างฯ คลองลำรู่ใหญ่เพิ่มน้ำที่พังงา

ร.อ.ธรรมนัส พรหมเผ่า รมว.เกษตร และสหกรณ์ ติดตามความก้าวหน้าการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำคลองลำรู่ใหญ่ ที่อาคารอเนกประสงค์เทศบาล ต.ลำแก่น อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา ซึ่ง จ.พังงา มีเนื้อที่ประมาณ 3,435,935 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เกษตร 1,086,345 ไร่ พื้นที่ป่า 1,181,655 ไร่ พื้นที่แหล่งน้ำ 954,306 ไร่ และพื้นที่อื่น ๆ 213,629 ไร่ กรมชลประทาน ได้ดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่แล้วทั้งหมด 179 โครงการ อาทิ ฝ่ายทดน้ำ และอาคารอัดน้ำ เป็นต้น เพื่อเป็นแหล่งน้ำต้นทุนให้กับชาวพังงาได้มีน้ำไว้ใช้ในการอุปโภค-บริโภคและการเกษตร มีพื้นที่รับประโยชน์กว่า 60,960 ไร่ แต่เนื่องจากจังหวัดพังงาไม่มีแหล่งเก็บน้ำประเภทอ่างเก็บน้ำที่จะใช้ในการบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ในช่วงฤดูแล้งน้ำในลำน้ำจะแห้ง และในช่วงฤดูฝนมักเกิดน้ำหลากเข้าท่วมพื้นที่ชุมชน

สำหรับหนึ่งในแผนงานโครงการสำคัญในพื้นที่ อ.ท้ายเหมือง คือโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำคลองลำรู่ใหญ่ ความจุสูงสุด 14.40 ล้านลูกบาศก์เมตร (ลบ.ม.) ซึ่งผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มีมติเห็นชอบให้กรมชลประทานสร้างอ่างเก็บน้ำ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนที่ต้องประสบปัญหาความเดือดร้อนจากการขาดแคลนน้ำ ปัจจุบันอยู่ระหว่างขออนุญาตใช้พื้นที่จากกรมป่าไม้ โดยมีแผนดำเนินการก่อสร้างในปี 2568-2571 หากดำเนินการแล้วเสร็จ จะช่วยเพิ่มน้ำต้นทุนสนับสนุนในพื้นที่ อ.ท้ายเหมือง และ อ.ตะกั่วป่า และยังช่วยส่งน้ำให้กับพื้นที่ชลประทาน 1,200 ไร่ ในพื้นที่ ต.ลำแก่น อ.ท้ายเหมือง และยังเป็นแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ส่งน้ำให้กับฐานทัพท่าเรือและท่าเรือทับละมุ รวมถึงรองรับการเปิดสนามบินแห่งใหม่ของ จ.พังงา ด้วย

หนุนส่งออกโค-ผลไม้ไทยไปจีน

ศาสตราจารย์นฤมล ภิญโญสินวัฒน์ ผู้แทนการค้าไทย หรือผู้แทนสมาคมผู้ส่งออกและนำเข้าปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์ไทย และตัวแทนบริษัทส่งออกผลไม้ไทย เพื่อร่วมมือผลักดันการส่งออกโคและผลไม้ไทยไปจีน ซึ่งภายในเดือนธันวาคมนี้ ร้อยเอกธรรมนัส พรหมเผ่า รมว.เกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนรัฐบาลไทย จะเดินทางไปยังประเทศจีนเพื่อลงนามความตกลงระหว่างไทยและจีนทั้ง 3 ฉบับ ได้แก่ 1) พิธีสารผลิตภัณฑ์จากผึ้ง 2) ต้นสนใบพาย และ 3) ความตกลงในการแก้ไขพิธีสารสัตว์ปีก รวมทั้งต้อนรับขบวนรถไฟขนส่งสินค้าเกษตรซึ่งจะเดินทางจากไทยไปยังนครเฉิงตู

รองปลัดฯดูงานด้านสัตว์ปีกสหรัฐฯ

นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมคณะประกอบด้วย นายสุรศักดิ์ ศรีกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตพืช กรมวิชาการ เกษตร นายภาณุวัฒน์ เนียมเปรม รองกรรมการผู้จัดการอาวุโส (สายธุรกิจ ไก่เนื้อ) บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมศึกษาดูงานภาคอุตสาหกรรมเกษตร และอาหาร ที่บริษัท Tyson Foods ตามคำเชิญของหน่วยงาน National Association of State Departments of Agriculture (NASDA) แห่งสหรัฐอเมริกา

ทั้งนี้ รองปลัดฯ และคณะ ได้ร่วม

ศึกษาดูงานบริษัทดังกล่าว ซึ่งเป็นบริษัทอุตสาหกรรมอาหาร (สัตว์ปีก สุกร โค และอาหารแปรรูป) ที่มีขนาดใหญ่ของสหรัฐฯ มีมูลค่าการขายภายในประเทศอยู่ที่ 53 พันล้านเหรียญสหรัฐต่อปี และมูลค่าการขายต่างประเทศอยู่ที่ 8.3 พันล้านเหรียญสหรัฐต่อปี มีฐานการผลิตกระจายอยู่ใน 13 ประเทศทั่วโลก โดยนายทออดด์ เมนโนติ (Mr.Todd Menotti) ผอ.อาวุโส ฝ่ายประสานงานภาครัฐระดับนานาชาติ บริษัท Tyson Foods ได้เชิญรองปลัดฯ และคณะ เข้าเยี่ยมชมบริษัท ในส่วนของโรงฆ่าสัตว์ปีก และโรงตัดแต่งชิ้นส่วนสัตว์ปีก ซึ่งรองปลัดฯ กล่าวว่า โรงงานสัตว์ปีกของ

บริษัท ในภาพรวมมีการดำเนินการที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล

นอกจากนี้ รองปลัดฯ และคณะ ได้ร่วมศึกษาดูงาน ที่ศูนย์ Tree Improvement Center ของหน่วยงาน Oklahoma Department of Agriculture, Food and Forestry ซึ่งเป็นศูนย์จัดการและฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ และเพาะพันธุ์ไม้สน โดยมีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์และพัฒนาสายพันธุ์ไม้สนที่ดี เพื่อให้เจ้าของพื้นที่ป่าไม้นำไปปลูกในพื้นที่ เป็นการสร้างรายได้และเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมและป่าไม้อย่างยั่งยืน

กรมส่งเสริมฯลุยภารกิจตลาดนำนวัตกรรมเสริมรายได้

นางอัญชลี สุวจิตตานนท์ รองอธิบดี กรมส่งเสริมการเกษตร รักษาการแทน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า ได้วางแนวทางการขับเคลื่อนภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตร ในปี 2567 โดย นำนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อ เกษตรกร เน้นขับเคลื่อนงานส่งเสริม การเกษตรเชิงพื้นที่ สร้างสินค้าเกษตร มูลค่าสูง (High Value) ควบคู่ไป กับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Low Carbon) และเพิ่มพื้นที่สีเขียว ในภาคการเกษตรรวมทั้งปรับเปลี่ยนวิธี การทำงาน สู่การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital DOAE) และขับเคลื่อน BCG Model รวมทั้งปรับเปลี่ยน วิธีการทำงาน สู่การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital DOAE) เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สมดุล ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และ

สิ่งแวดล้อม สำหรับเรื่องแรกที่ทำให้ความสำคัญ สูงสุดและพร้อมที่จะสานต่อ คือการ ขับเคลื่อนและขยายผลโครงการอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ โดยจะขยายผลการ ดำเนินงานโครงการฯ สู่เกษตรกรและ ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งหวังให้ เกษตรกรมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และมีความมั่นคงด้านอาหาร ส่วนเรื่อง ความแปรปรวนของสภาพอากาศ ที่ คาดการณ์ว่าจะมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น กรมส่งเสริมการเกษตรได้ จัดตั้ง “ศูนย์ ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้าน การเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร” พร้อมรับมือภัยพิบัติในทุกช่วง ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังจากเกิดภัย และ จะดำเนินการเร่งรัดในการช่วยเหลือ และฟื้นฟูอาชีพให้แก่เกษตรกรโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล มาเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับภัยพิบัติ ด้านการเกษตร เพื่อก้าวสู่การเป็นองค์กร

ดิจิทัล (Digital DOAE) นางอัญชลี กล่าวอีกว่า นอกจากนี้ ได้เน้นย้ำในการสร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรทุกกลุ่ม เช่น กลุ่มแปลงใหญ่ วิชากิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร Young Smart Farmer/Smart Farmer ศพค. ศจช. ศดปช. โดยจะขยายความ ร่วมมือเชื่อมโยงทุกกลุ่ม เพื่อพัฒนาให้ เป็นผู้ประกอบการเกษตร รวมถึงการ ยกกระดับ สร้างคุณค่าของสินค้าเกษตร ในพื้นที่ สู่การเป็น 1 อำเภอ 1 สินค้าเกษตร มูลค่าสูง (High Value) ควบคู่กับการให้ ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม สร้างทุกพื้นที่ ให้เต็มไปด้วยสีเขียว (Go Green) และ ธรรมชาติ ลดการเผาในพื้นที่เกษตร (Low Carbon) สร้างรายได้ให้เกิดขึ้น และ ให้ความสำคัญกับทุกกระบวนการผลิต ด้วยการนำ BCG Model นำทาง และการนำเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital DOAE) ในงานส่งเสริมการเกษตรมาใช้ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เร่งเพาะพันธุ์ 'ปลาอุรา' ปล่อยคินแม่น้ำตากใบ

นายบัญชา สุขแก้ว รองอธิบดีกรมประมง เปิดเผยว่าปลาอุราจัดเป็นปลาที่อยู่ในวงศ์ Polynemidae พบการแพร่กระจายในเขตอินโดแปซิฟิก ตั้งแต่อ่าวเปอร์เซียถึงออสเตรเลีย ได้หวั่นและทางตอนใต้ของญี่ปุ่น โดยมีรายงานพบ 8 สกุล รวม 41 ชนิด สำหรับในประเทศไทยพบ 2 สกุล 17 ชนิด ซึ่งชนิดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ได้แก่ Eleutheronema tetradactylum และ Polydactylus macrhir พบการทำประมงทั่วไปในพื้นที่จังหวัดตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี

นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และพบมากที่จังหวัดนราธิวาส โดยเฉพาะบริเวณชายฝั่งอำเภอตากใบและแม่น้ำตากใบ ซึ่งเป็นสายพันธุ์กูราหนวลสี่เส้น (Eleutheronema tetradactylum)

โดยชาวประมงจะใช้อวนลอยในการจับและนำมาแปรรูปเป็น "ปลาอุราเค็ม" ที่มีชื่อเสียงในด้านรสชาติว่าเหนือกว่าปลาเค็มทั่วไป จนได้รับสมญาว่าเป็น "ราชาแห่งปลาเค็ม" อีกทั้งยังได้รับการขึ้นทะเบียนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนสินค้าโอท็อประดับ 5 ดาว ที่มีราคาสูงถึงกิโลกรัมละ 1,300-1,600 บาท ส่งจำหน่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ สร้างรายได้ให้แก่ชาวประมงและผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ภายใต้โครงการตากใบโมเดล และด้วยความต้องการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปลาอุราในแม่น้ำตากใบมีปริมาณสูงชันอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผลผลิตในแหล่งน้ำธรรมชาติลดน้อยลง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย ร.อ.ธรรมนัส พรหมเผ่า รมว.เกษตรและ

สหกรณ์ มีนโยบายให้กรมประมง โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลนราธิวาส เร่งดำเนินโครงการ "เพาะปลาอุราปล่อยคินแม่น้ำตากใบ" ในปีงบประมาณ 2567 เพื่อ

เพิ่มปริมาณในแหล่งน้ำธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์เพียงพอต่อความต้องการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ สำหรับเป็นวัตถุดิบป้อนสู่กระบวนการแปรรูปปลาอุราเค็มตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค

โดยระยะแรกจะดำเนินการรวบรวมพ่อแม่พันธุ์จากแหล่งน้ำธรรมชาติ และนำมาขุนเลี้ยงจนได้ขนาด จากนั้นจะทำการเพาะพันธุ์ด้วยวิธีธรรมชาติ เมื่อได้ไข่ปลาจะทำการเพาะฟักและอนุบาลจนได้ขนาด 1.5-2.0 เซนติเมตร จึงจะนำไปปล่อยคินสู่แม่น้ำ

ตากใบ โดยตั้งเป้าหมายไว้ 100,000 ตัวต่อปี การดำเนินโครงการเพาะเลี้ยงปลาอุราและปล่อยคินสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นกิจกรรมที่เพิ่มผลผลิตและเมื่อปล่อยให้ลูกพันธุ์ปลาอุราเติบโต เป็นพ่อแม่พันธุ์สามารถสืบพันธุ์ วางไข่ ก็จะสามารถเพิ่มปริมาณปลาอุราขึ้นมาทดแทนได้ ซึ่งจะทำให้ชาวประมงในจังหวัดนราธิวาสสามารถจับปลาอุราจากธรรมชาติได้มากขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น ตลอดจนทำให้ผู้

เดลินิวส์

Daily News
Circulation: 500,000
Ad Rate: 1,800

Section: First Section/เกษตร - บันเทิง

วันที่: พุธ 29 พฤศจิกายน 2566

ปีที่: -

ฉบับที่: 27075

หน้า: 8(บน)

Col.Inch: 71.33

Ad Value: 128,394

PRValue (x3): 385,182

คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: เร่งเพาะพันธุ์ 'ปลากุเรา' ปล่อยั่งยืนหน้าตากใบ

แปรรูปสดวันน้ำในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา
วัตถุประสงค์ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตปลา
กุเราเต็มอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งยังเป็นการ
สร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับผู้บริโภค
อีกด้วย.

Kick Off จ่ายชานาไร่ละพัน ทุ่มงบรวม5.4หมื่นล้านบาท

กรุงเทพธุรกิจ Photo & Story

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วม Kick Off มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 จ่ายเงินแก่ชานาไร่ละ 1,000 บาท ณ บริเวณหน้าตึกบัญชาการ 1 ทำเนียบรัฐบาล กำหนดเริ่ม Kick Off จ่ายเงินโครงการสนับสนุนค่าบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 14 พ.ย. 2566 ในอัตราไร่ละ 1,000 บาท สูงสุดไม่เกิน 20 ไร่ หรือ 20,000 บาท วงเงินทั้งสิ้น 54,336 ล้านบาท

เป้าหมายเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวกับ**กรมส่งเสริมการเกษตร** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปีการผลิต 2566/67 ได้รับประโยชน์กว่า 4.68 ล้านครัวเรือน โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ดำเนินการทยอยโอนเงินเข้าบัญชีเกษตรกรโดยตรงตั้งแต่วันที่ 28 พ.ย.- 2 ธ.ค. 2566 จำนวน 5 รอบ แบ่งเป็น

รายภูมิภาค ซึ่งเกษตรกรสามารถตรวจสอบผลการโอนเงินได้ที่แอปพลิเคชัน BAAC Mobile ตลอด 24 ชั่วโมง และสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ธ.ก.ส. ทุกสาขาทั่วประเทศหรือ Call Center 02 555 0555 นอกจากนี้ได้ดำเนินมาตรการคู่ขนานในการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือกและเสริมสภาพคล่องชานาผ่านสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2566/67 และสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2566/67 อีกด้วย

เกษตรวันนี้.....● มหาวิทยาลัย ด้วย นิทรรศการด้านวิจัย และการฝึกอบรม เกษตรศาสตร์ เชิญผู้ที่สนใจร่วมงาน นำเสนอผลงานงานวิจัย และผลิตภัณฑ์ “เกษตรแฟร์ปากช่อง” ครั้งที่ 16 “ท่อง จากงานวิจัยของศูนย์วิจัยข้าวโพดและข้าว เทียวดูหัวใจ ไล่ไล่ถึงแควดล้อม” จัด ฟังแห่งชาติ การจัดแสดงแปลง สาธิตแสดงพันธุ์พืช ได้แก่ ขึ้นระหว่างวันที่ 8-11 ธันวาคม 2566 ณ ศูนย์วิจัยข้าวโพด และข้าวฟ่างแห่งชาติ อ.ปาก ช่อง จ.นครราชสีมา โดยมี เสริมลูกอื่น ๆ โดยสามารถ เดินชมแปลงได้ด้วยตนเอง แสดงอากาศยานไร้คนขับเพื่อ การเกษตร การสาธิตการใช้ เครื่องจักรกลการเกษตร และ รศ.ดร.ธานี ศรีวงษ์ชัย คณบดีคณะเกษตร กิจกรรมอื่น ๆ อีกมากมาย.....● บอกว่า สำหรับไฮไลต์ของงานประกอบ **นายกะหล่ำปลี**

ชาวนา4.68ล้านครัวเรือนเฮ!“ภูมิธรรม”กดปุ่มโอนเงินไร่ละพัน

ผู้จัดการรายวัน360° – “ภูมิธรรม” กดปุ่มโอนเงินไร่ละ 1,000 บาท ไม่เกิน 20 ไร่ สูงสุด 20,000 บาท ให้กับเกษตรกร 4.68 ล้านครัวเรือนทั่วประเทศ วงเงินรวม 54,366 ล้านบาท จ่ายรวม 5 งวด ตั้งแต่วันนี้ถึง 2 ธ.ค.66

นายภูมิธรรม เวชยชัย รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยภายหลังการ Kick Off มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 ก่อนการประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) ที่บริเวณด้านหน้าตึกบัญชาการ 1 ทำเนียบรัฐบาล ว่า เมื่อวันที่ 14 พ.ย.2566 ที่ผ่านมา ที่ประชุม ครม. ได้มีมติเห็นชอบมาตรการให้เงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวไร่ละ 1,000 บาท ไม่เกิน 20 ไร่ต่อครัวเรือน หรือไม่เกินครัวเรือนละ 20,000 บาท ตามโครงการสนับสนุนค่าบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 มีเป้าหมายเกษตรกร 4.68 ล้านครัวเรือน หลังจากนั้นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้ดำเนินการตามขั้นตอน และกำหนดการจ่ายเงิน แบ่งเป็น 5 งวด (28 พ.ย.-2 ธ.ค.66) เริ่มจ่ายวันนี้ (28 พ.ย.) เป็นวันแรกครอบคลุม 21 จังหวัด จนถึงวันที่ 2 ธ.ค.2566 จึงจะครบทั้ง 77 จังหวัด ครอบคลุมเงินรวมกว่า 54,336 ล้านบาท ผ่านบัญชี ธ.ก.ส.

“รัฐบาลตั้งใจที่จะลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร โดยความร่วมมือครั้งนี้ สำเร็จได้ เพราะพี่น้องเกษตรกรและตัวแทนชาวนาช่วยกัน วันนี้เป็นวันแรกที่โอนเงิน และเมื่อครบ 5 วัน ก็ครบทั้งประเทศ ปีต่อไปให้มาลงทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิต อนาคตเราจะใช้เทคโนโลยีมาเสริมให้ผลผลิตสูงขึ้น จะได้เอาเงินก้อนนี้มาแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้มากขึ้น เพื่อให้ผลผลิตต่อไร่ดีกว่านี้ ความสำเร็จในครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือจากกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง และกระทรวงเกษตรฯ ขอให้เกษตรกรทุกคนมีกำลังใจ” นายภูมิธรรมกล่าว

นายปราโมทย์ เจริญศิลป์ นายกสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย กล่าวว่า ขอขอบคุณรัฐบาลที่ให้เงินไร่ละ 1,000 แก่เกษตรกร ขอขอบคุณท่านรองนายกฯ และทุกท่านที่ให้ความสำคัญกับเกษตรกรชาวนาทุกคนฝากขอบคุณ

รายงานข่าวจากกรมการค้าภายใน แจ้งว่า การจ่ายเงินโครงการสนับสนุนค่าบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 แบ่งเป็น 5 งวด ประกอบด้วย งวดที่ 1 จ่ายวันที่ 28 พ.ย.2566 จำนวน 21 จังหวัด งวดที่ 2 จ่ายวันที่ 29 พ.ย.2566 จำนวน 8 จังหวัด งวดที่ 3 จ่ายวันที่ 30 พ.ย.2566 จำนวน 5 จังหวัด งวดที่ 4 จ่ายวันที่ 1 ธ.ค.2566 จำนวน 5 จังหวัด และงวดที่ 5 จ่ายวันที่ 2 ธ.ค.2566 จำนวน 38 จังหวัด โดยเกษตรกรสามารถตรวจสอบผลการโอนเงินได้ทางแอปพลิเคชัน BAAC Mobile ตลอด 24 ชั่วโมง และมีข้อความแจ้งเตือนเงินเข้าบัญชีผ่านบริการ BAAC Connect ทาง Line : BAAC Family อีกด้วย.

เกษตรกรต้นแบบ
Smart Farmer
เกษตรกรอัจฉริยะ:
พลิกโฉม
เกษตรไทย >12

เกษตรกรต้นแบบ Smart Farmer เกษตรกรอัจฉริยะ: พลิกโฉมเกษตรไทย

สก๊อปพิเศษ

๑ ทีมข่าวภูมิภาค

ความสำคัญของข้าวในวิถีชีวิตของคนไทยนั้นผูกพันกันมานานนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพียงแต่ในปัจจุบันมีเครื่องมือเครื่องมือช่วยในการทำนา ซึ่งมีความแตกต่างจากสมัยโบราณที่ใช้วัวหรือควายในการทำนาปลูกข้าว และใช้แรงงาน คนเป็นส่วนใหญ่ โดยบทบาทสำคัญของข้าวในวิถีชีวิตคนไทยและคนในเอเชียที่มุ่งปลูกข้าวเพื่อใช้ในการบริโภค ใช้เพื่อการส่งออกหรือแลกเปลี่ยนกับปัจจัยต่างๆที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นบทบาทและหน้าที่ของเกษตรกรต้นแบบ Smart Farmer จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นแบบอย่างของการทำนาปลูกข้าวในปัจจุบัน ซึ่งเกษตรกรต้นแบบจะมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ ในการปลูกข้าวร่วมกับการทำเกษตร อินทรีย์ และนำความรู้ที่มีเผยแพร่สู่เกษตรกรในชุมชน โดยศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ดได้สนับสนุนส่งเสริมองค์ความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ ให้แก่เกษตรกรต้นแบบ Smart Farmer เพื่อให้เป็นเกษตรกรต้นแบบที่ดีและมีองค์ความรู้เพียงพอต่อการเผยแพร่ให้เกษตรกรในชุมชน

อาณัติ เหล่าชัย ที่ปรึกษาเครือข่าย Young Smart Farmer ภาคอีสานและ

ผู้จัดการโรงสีข้าวกลุ่มข้าวอินทรีย์อารยะฟาร์ม เผยเคล็ดลับการใช้เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพในการทำนาปลูกข้าวและผลิตเมล็ดพันธุ์จำหน่ายให้ได้คุณภาพที่ดีมีมาตรฐานพร้อมพัฒนาชีวิตและองค์ความรู้ชาวนาให้ดีขึ้นการเป็นเกษตรกรต้นแบบนั้นอันดับแรกคือเราจะต้องมีองค์ความรู้ให้เพียงพอและสามารถทำนาปลูกข้าวแบบปลอดสารเคมีได้โดยสามารถเลี้ยงชีพตนเองได้และมีรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน จึงจะสามารถเป็นเกษตรกรต้นแบบ Smart Farmer ที่ดีได้ โดยส่วนตัวจะพยายามใช้ทุกวาระโอกาสที่มีในการเผยแพร่องค์ความรู้ ที่เรามั่นใจแล้วว่าสามารถใช้ได้จริงซึ่งผ่านการทดลองด้วยตนเองแล้วเช่นการทำน้ำหมักจุลินทรีย์ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งสามารถช่วยลดต้นทุนและได้ผลผลิตดีขึ้น สิ่งแวดล้อมระบบนิเวศของดินภายในแปลงนาดีขึ้น ในส่วนนี้เมื่อมีโอกาสพยายามแนะนำชักชวนให้กับผู้คนที่หันมาสนใจในการทำเกษตรอินทรีย์รูปแบบของ Smart Farmer มากขึ้น

โดยพยายามสร้างเครือข่ายชาวบ้านชาวนา หรือเกษตรกรในพื้นที่ที่สนใจทำเกษตรอินทรีย์ ให้ได้รับโอกาสในการเปลี่ยนวิธีการทำนาแบบเคมีเป็นเกษตรอินทรีย์ โดยเราจะเป็นตลาดรองรับในการซื้อผลผลิตจากการทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับเกษตรกรที่สนใจ ตลอดไปจนถึงขั้นตอนการเก็บเกี่ยวจะมีการช่วย

เกษตรกรเช็คความละเอียดโดยการตรวจวัดความชื้นวัดคุณภาพของข้าว ว่ามีการปนเปื้อนของข้าวสายพันธุ์อื่นมากน้อยเพียงใด ซึ่งทางกลุ่มเครือข่าย Smart Farmer จะมีเครื่องมือเครื่องจักรที่เหมาะสมสำหรับช่วยสนับสนุนเกษตรกรที่สนใจ ณ ตอน นี้ได้มีการทำน้ำหมักจุลินทรีย์สูตรต่างๆโดยการศึกษาสังเกตธรรมชาติ จุดเด่นจากธรรมชาติที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในแปลงนาของเราได้ เช่นการย่อยสลายต่อซึ่งในแปลงนาสิ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ดีที่สุดคือจาวปลวกเป็นวิธีการธรรมชาติ ปลอดภัยไร้สารเคมี ซึ่งสามารถหาได้จากรังปลวก จาวปลวกจะช่วย ในการเร่งการย่อย สลาย ให้รวดเร็วขึ้น โดยการทำการเกษตรอินทรีย์ได้ หรือท่านใดที่สนใจเข้าร่วมเครือข่าย Smart Farmer สามารถติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ผ่านกลุ่มเกษตร และสถาบันเกษตรกร เช่น

การเอาจาวปลวกมาทำน้ำหมักสำหรับช่วยย่อยสลายใช้ในการฉีดพ่นต่อช่วงข้าวหลังเก็บเกี่ยวจะเกิดการย่อยสลายรวดเร็วมากขึ้น ซึ่งมีอีกมากมาย หลากหลายสูตร เช่น สูตรเร่งรากสามารถใช้ปลีกกล้วยในการหมักและนำมาใช้ทดแทน การใช้ปุ๋ยเคมีได้ ทั้งนี้ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดได้มีการให้ความรู้โดยการจัดเวทีอบรมและให้เกษตรกรต้นแบบ Smart Farmer ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยมีแบบอย่างจากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จคอยให้ความรู้และศึกษาข้อดีข้อเสีย จุดแข็งและจุดอ่อนเพื่อนำมาปรับใช้กับแปลงของตนเอง สำหรับเกษตรกรท่านใดที่สนใจองค์ความรู้ต่างๆ ในการทำการเกษตรอินทรีย์สามารถติดต่อได้ทางเพจ Facebook ข้าวอินทรีย์ อารยะฟาร์ม หรือโทร 09-7328-2873 สามารถติดต่อสอบถามหรือแลกเปลี่ยนความรู้ใน